

**MUSEA
ZUTPHEN**

IN HET
HOF VAN
HEECKEREN

**STICHTING MUSEA ZUTPHEN
JAARVERSLAG &
JAARREKENING 2023**

Inhoudsopgave

Voorwoord Raad van Toezicht	3
Inleiding directeur-bestuurder	4
Tentoonstellingen	6
Stedelijk Museum Zutphen	6
Museum Henriette Polak	8
Presentaties Auditorium	14
Activiteiten en arrangementen	16
Publiek	20
PR & Marketing	22
Educatie & Participatie	24
Collectiebeheer	30
Huisvesting & Facilitaire Zaken	32
Financieel resultaat en resultaatbestemming	34
Personeel & Organisatie	40
Vrienden	42

Bijlagen:

I.	Samenwerkingspartners	44
II.	Bruiklenen	46
III.	Aanwinsten, overdrachten en restauraties	47
IV.	Tentoonstelling 'De Hertog en de Hanze. Zutphen in de late middeleeuwen'. Project rapportage	48
V.	Museumnacht 2023 in het kader van 24H Hanze	49
VI.	Nevenfuncties bestuur & Directie	51
VII.	Culturele Codes	52
	Code Cultuur	
	Code Diversiteit & Inclusie	
	Fair Practice Code	
	Colofon	56

Voorwoord Raad van Toezicht

De ingang van het Stedelijk Museum Zutphen en Museum Henriette Polak

De grote exposities net na Corona werden in 2023 opgevolgd door enkele kleinere en er was aandacht voor het werk van de te vroeg overleden Edith Meijering, een bekende lokale kunstenares. In 2023 bezochten wat minder mensen onze musea, dan het jaar ervoor. De bezoekersaantallen voor beide musea zijn ondanks Corona gemiddeld door de jaren heen steeds gegroeid. In 2023 verkregen Musea Zutphen bovendien het predicaat 'Kidsproof', wat maar voor enkele van de Nederlandse musea is weggelegd.

Aan het einde van het jaar werden bovendien de ambities voor het oprichten van een Gelders museum in Zutphen meer geconcretiseerd. We zijn er trots op dat de Musea daar een centrale rol in mogen spelen.

In 2023 waren er voor Musea Zutphen op het gebied van de Governance grote veranderingen. Per januari begon Paulo Martina als nieuwe directeur en in de zomer werd het bestuursmodel veranderd. Vanaf 1 juli 2023 kennen de Musea een Raad van Bestuur/ Raad van Toezichtmodel. Dit doet meer recht aan de complexiteit van het besturen van een middelgroot museum en past ook beter bij de werkwijze van het bestuur, dat zich al steeds meer op afstand positioneerde.

In 2023 is er vervolgens veel aandacht geweest voor de interne processen, met name op het vlak van de bedrijfsvoering en P&O. Losse contracten werden omgezet naar vaste, de Fair Practice Code werd daadwerkelijk uitgevoerd, waardoor kunstenaars netjes werden betaald voor hetgeen ze leverden.

Tegelijk werd in 2023 ook zichtbaar, hoe kwetsbaar de Musea zijn en ook hoe afhankelijk van de grootste subsidient, de gemeente Zutphen. Hoewel we kunnen

terugvallen op een uitstekende relatie, werd in 2023 duidelijk dat bijvoorbeeld zonder goede indexatie, die voldoende rekening houdt met inflatie en vooral autonome loonkostenstijgingen, onze begroting onder druk staat. De bezoekersaantallen konden in 2023 de gestegen kosten niet compenseren. Het resultaat in 2023 is € 184.431 negatief. Ook de begroting voor 2024 sluit nog met een tekort.

Dit jaar, 2024, zijn gelukkig constructieve gesprekken met de gemeente gestart. Daarbij hebben we beiden voor ogen dat meerjarige (financiële) afspraken meer rust zullen brengen.

Ondertussen werken de Musea aan nieuwe verbindingen en samenwerkingsconstructies, zodat we alle kansen benutten om de aandacht te vangen, te blijven boeien en vooral te inspireren.

Agnes Wolbert, voorzitter Raad van Toezicht

Sjaak Scholten, lid

Jan Blaak, lid

Esther Bánki, lid

Inleiding directeur-bestuurder

De kop is er af! 2023 was het eerste jaar van mijn directeurschap over de twee prachtige musea: Het Stedelijk Museum Zutphen en Museum Henriette Polak. Terugkijkend werd het een intensief jaar waarin we een flinke professionaliseringsslag hebben gemaakt op een aantal gebieden. Zoals halverwege het jaar de overgang van het bestuursmodel naar een Raad van Toezicht, dit op het gebied van Governance. Maar ook op het gebied van de IT, P&O en het invoeren van het projectmatig werken hebben we flinke stappen voorwaarts gezet. Het langdurig ziekteverzuim is tot nul procent teruggebracht waardoor het team nu weer op volle sterkte is.

Afgelopen jaar heb ik met veel mensen kennis gemaakt. Wat me daarbij opviel is dat Zutphen behept is met een onevenredig groot aantal zeer bijzondere creatieve mensen: schrijvers, dichters, beeldend kunstenaars en andere kunst- en cultuurmakers. Maar ook mijn collega's van de andere culturele instellingen zijn allemaal professionals met veel kennis over hun vakgebied. En dat woont allemaal in het decor van een voor een groot deel behouden middeleeuwse binnenstad. Elke aanleiding nam ik dan te baat om een afspraak buiten de deur te maken zodat ik weer even door de straten kon dwalen. In dat gevoel ben ik niet alleen. Mijn collega Taco Dibbits, directeur van het Rijksmuseum, die bij ons de opening van de tentoonstelling 'Match' verrichtte, kwam meer dan drie kwartier te laat omdat hij was verdwaald. 'Ik heb nog nooit zo'n aangename zoektocht meegemaakt. Wat is dit een prachtige stad om in te verdwalen!' Taco had nog meer complimenten. Zo vond hij onze vaste opstelling van de collecties prachtig en kwam graag en keer terug. Daar hou ik hem aan! Overigens was de tentoonstelling 'Match' ook een groot succes. Een topstuk uit het Rijksmuseum werd gematcht met een

werk uit onze collectie. In elke provincie werd gelijktijdig een 'Match' georganiseerd, van Groningen tot Zeeland en van Noord-Holland tot Limburg. Ik merkte dat met name de bezoekers uit Zutphen enorm trots waren dat een topstuk van het Rijksmuseum nu in 'hun' Zutphen hing. 'Match' was een primeur en georganiseerd door M6, de zes samenwerkende musea en het Rijksmuseum, waar Zutphen een van is.

Sinds vorig jaar mag ik me de trotse bezitter noemen van het diploma Zutphenkunde. De waarnemend burgemeester van Zutphen, Wimar Jaeger en zakelijk leider Musea Zutphen, Joost Brinkman, hebben gelijktijdig het diploma gehaald. Er heerste in de klas een gezonde competitieve sfeer. Nu zijn we alle drie Zutphenexperts!

Halverwege het jaar werd ik aangenaam verrast door de wethouder cultuur Sjoerd Wannet en de 'Ridders van Gelre' René Arendsen en Bas Steman. Ze hadden bedacht dat Zutphen dé plek zou moeten worden van het op te richten Gelders Museum en Musea Zutphen daarin een belangrijke rol te geven. Bas en René waren al sinds 2015 bezig met een queeste naar een provinciaal museum in Gelderland waarin het verhaal van de Gelderse geschiedenis wordt verteld. Met Wannet hadden ze een partner in crime gevonden en met Musea Zutphen een bestaande professionele organisatie die de schone taak van de exploitatie op zich zou kunnen nemen. Dat derde museum in Zutphen komt nu steeds dichterbij. De Gemeenteraad en de Statenleden zijn enthousiast, er is een pand beschikbaar gesteld door de gemeente Zutphen en de landelijke pers kan er maar niet genoeg van krijgen. Kortom, een project dat me ook in de komende jaren bezig zal blijven houden.

Gelukkig konden ook in 2023 een groot aantal bezoekers de Musea weer vinden. Hoewel we geen grote knaller hadden als de Jeanne Bieruma-Oosting tentoonstelling en ook geen M6 tentoonstelling, hebben we toch ruim 78.000 bezoeken gehad. Het is geen teleurstellend resultaat. Deze aantallen bevestigen de positieve reacties, die we veelvuldig in ons gastenboek en enquêtes tegen komen. 2023 was ook het jaar van de toegenomen schoolbezoeken, maar liefst 2.000 scholieren hebben ons een bezoek gebracht. Dat is meer dan in de jaren daarvoor. En natuurlijk mag ik niet aan het themajaar voorbijgaan, het Hanzejaar. Het 800-jarig bestaan van het Hanzeverbond was aanleiding om dat grootscheeps te vieren. In Zutphen, maar ook met andere voormalige Hanzesteden. Met de tentoonstelling 'De Hertog en de Hanze' droegen wij daar een belangrijk steentje aan bij. Een bijzondere tentoonstelling van beeldend kunstenaar Edith Meijering, vormde daarnaast een van de hoogtepunten. Dankzij de Vrienden van Musea Zutphen konden we één van haar werken aankopen. Daarnaast kregen we ook een prachtige schenking van de erven Meijering

De eerste samenwerking met Museum EICAS in Deventer werd een succes en is voor herhaling vatbaar. De gezamenlijke tentoonstelling over het werk van Theo Beerendonk 'Altijd in Beweging' leende zich daar goed voor. Zijn abstracte werk was te zien in EICAS en zijn figuratieve werk in Museum Henriette Polak.

Ook de tentoonstelling 'Voor alles: kleur - Bob Buys (1912-1970)' werd positief ontvangen door het publiek, niet in de laatste plaats door de fijne samenwerking met de Stichting Otto B. de Kat, die de opdrachtgever was van het boek over Buys, geschreven door kunsthistorica Nelleke van Zeeland. Een mooie recensie in de NRC zorgde voor een toeloop van bezoekers.

In 2023 beleefde we nog twee primeurs: de eerste Zutphense Museumnacht én de eerste editie van Zutphen Openluchtfilm. De Museumnacht was

een gezamenlijke inspanning van alle culturele basisinstellingen, Woest Oost en InZutphen. Ook Het Gilde en andere organisaties deden mee. Binnen een mum van tijd waren alle kaarten verkocht! Hetzelfde geldt voor Zutphen Openluchtfilm, een samenwerking tussen Dat Bolwerck, Filmtheater Luxor en Musea Zutphen. Op vier zwoele zomeravonden werden art films vertoond in afwisselend de Museumtuin en de tuin van Dat Bolwerck. Beide evenementen krijgen in 2024 een vervolg.

Dit jaar werd ook het jaar van mijn televisiedebuut bij de AVROTROS. Ik ben sinds januari een van de vaste presentatoren van het cultuurprogramma 'Nu te Zien!', waarin museumdirecteuren een tentoonstelling bespreken in een van de andere musea. Een populair programma met grote kijkersdichtheid dat landelijk veel publiciteit genereert voor Musea Zutphen.

2023 is niet alleen positief verlopen. Het was ook het jaar van de energiecrisis, de daarmee gepaard gaande materiaalkosten en de scherpe CAO-stijgingen. Omdat we in deze kostenstijgingen maar voor een deel gecompenseerd werden door de gemeente en fondsen, eindigden we dit jaar helaas in de rode cijfers. Dankzij de opgebouwde reserves kunnen we dit verlies eenmalig aanzuiveren, maar het is wel zaak om het een en ander duurzaam te repareren zodat we toekomstbestendig blijven.

Wat dat betreft heb ik alle vertrouwen in de toekomst en in ons team, de collega instellingen en onze stakeholders, waaronder de gemeente. Samen bouwen we aan deze bijzondere stad, een stad om aangenaam in te verdwalen met musea om aangenaam in te verpozen.

Paulo Martina

Directeur-bestuurder Musea Zutphen

Stedelijk Museum Zutphen

Als stadsmuren konden spreken, 1000 jaar vestingstad Zutphen, 10.09.2022 t/m 08.01.2023

De tentoonstelling liet de ontwikkeling en het belang van Zutphen als vestingstad zien; van de vroege middeleeuwen, na de Vikingaanval van 882, tot de sloop van de vestingwerken en de veranderingen daardoor aan het einde van de negentiende eeuw. Een van de hoogtepunten van de tentoonstelling was een maquette van de stad Zutphen zoals die eruitzag in 1485. De maquette is gemaakt door Constant Willems, in opdracht van de gemeente Zutphen.

In het oog – 100 jaar Fotografencollectief De Zutphense, 28.01.2023 t/m 14.05.2023

Fotografie is een van de focuspunten van Musea Zutphen. Naast de oudste foto van Nederland uit 1839 hebben Musea Zutphen samen meer dan 450.000 afbeeldingen over Zutphen, de omgeving en meer. De band met het Fotografencollectief De Zutphense (voorheen Zutphense Amateur Fotografenvereniging) is bijna net zo oud als het collectief zelf. Het museum heeft regelmatig in lustrumtentoonstellingen werk van de vereniging getoond. Ook zijn er meerdere themafotoseries opgenomen in de collectie. In deze jubileumtentoonstelling toonden 30 leden van het honderdjarige Collectief een selectie van hun werk. Daarnaast werd er aandacht besteed aan de bekendste oprichter van De Zutphense: Lein de Nood, wiens werk ook een plaats heeft in de museumcollectie.

De Hertog en de Hanze. Zutphen in de late middeleeuwen, 03.06.2023 t/m 31.12.2023

Dit was de hoofdtentoonstelling in het kader van het Hanzejaar 2023 en ook de langstlopende van 2023. Aan de hand van topstukken uit het Erfgoedcentrum Zutphen en enkele grote Gelderse musea, werd een rijk beeld geschetst van Zutphen in deze voor de stad zo belangrijke periode. Ook de Maquette van Zutphen (situatie in 1485), trok hierbij veel publiek. De Musea leverden ook een inhoudelijke bijdrage aan 5 erfgoedthematentoonstellingen in Zutphense monumenten en aan de Mobiele Erfgoed Tentoonstelling (MET). Deze laatste trok langs verschillende locaties zoals buurtcentra in de wijken van Zutphen. Rond de tentoonstelling en het Hanzejaar werden uiteenlopende activiteiten georganiseerd als de Museumnacht, rondleidingen, een congres en lezingen.

“Voor de geschiedenis kun je het beste een bezoek brengen aan het Stedelijk Museum Zutphen waar een grote tentoonstelling over de Hanzestad is ingericht. ”

De Telegraaf, 08 juli 2023

Museum Henriette Polak

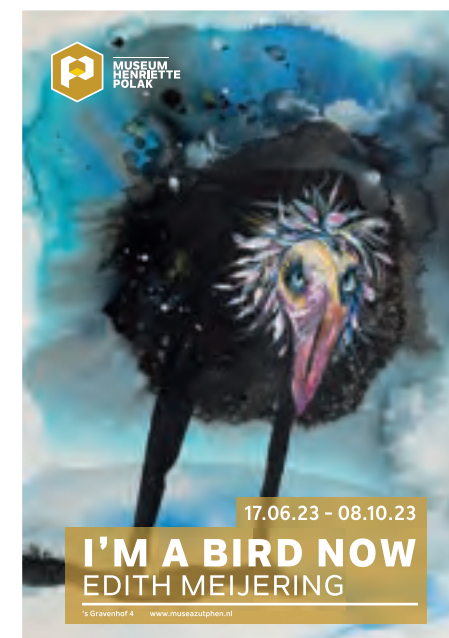

*Voor alles: Kleur – Bob Buys (1912-1970),
18.02.2023 t/m 04.06.2023*

“Bob Buys was als schilder een handige jongen: dat maakt de beschouwer van zijn werk wat wantrouwig. Maar je laat je voorbehoud varen als je de intense Franse landschappen ziet die hij aan het einde van zijn leven schilderde.”

NRC, 18 april 2023

In samenwerking met de Stichting Otto B. de Kat werd deze tentoonstelling over de Amsterdamse kunstenaar Bob Buys samengesteld. In opdracht van de stichting schreef kunsthistorica Nelleke van Zeeland een monografie. Buys was medeoprichter van de Hollandse Aquarellistenkring en hij zette zich in voor de figuratieve schilderkunst en de ondersteuning van jonge kunstenaars. De tentoonstelling gaf een beeld van zijn werk, waarin het Zuid-Franse landschap centraal staat. Het bleek een onuitputtelijke inspiratiebron voor tientallen kleurrijke aquarellen en schilderijen. In 1959 won Buys de Thérèse van Duyl-Schwartz-medaille voor zijn werk ‘Port Vendres’, aldaar gemaakt.

*I'M A BIRD NOW - Edith Meijering (1962-2022),
17.06.23 t/m 08.10.23*

Van aabare schattigheid tot gruwelijke horror, van kleurrijk en zacht tot donker en confronterend. Het is precies die spanning en dualiteit, die Edith Meijering in haar werk wilde vastleggen en communiceren. De tentoonstelling in Museum Henriette Polak was een ode aan haar leven en kunstenaarschap en werd samengesteld uit een ruime selectie werken, afkomstig uit haar atelier, aangevuld met particuliere bruiklenen. Net zo persoonlijk en associatief als haar manier van werken, was de opzet van deze tentoonstelling. Veel voorkomende onderwerpen en motieven in ouder en recenter werk werden in samenhang getoond. In haar laatste werken tekende Meijering mensen als onderdeel van de natuur. Diverse korte films van Edith Meijering aan het werk en op reis maakten het beeld van haar werk en persoon compleet voor de geïnteresseerde bezoeker.

Museum Henriette Polak

Taco Dibbits, directeur van het Rijksmuseum, bij de tentoonstelling 'Match'

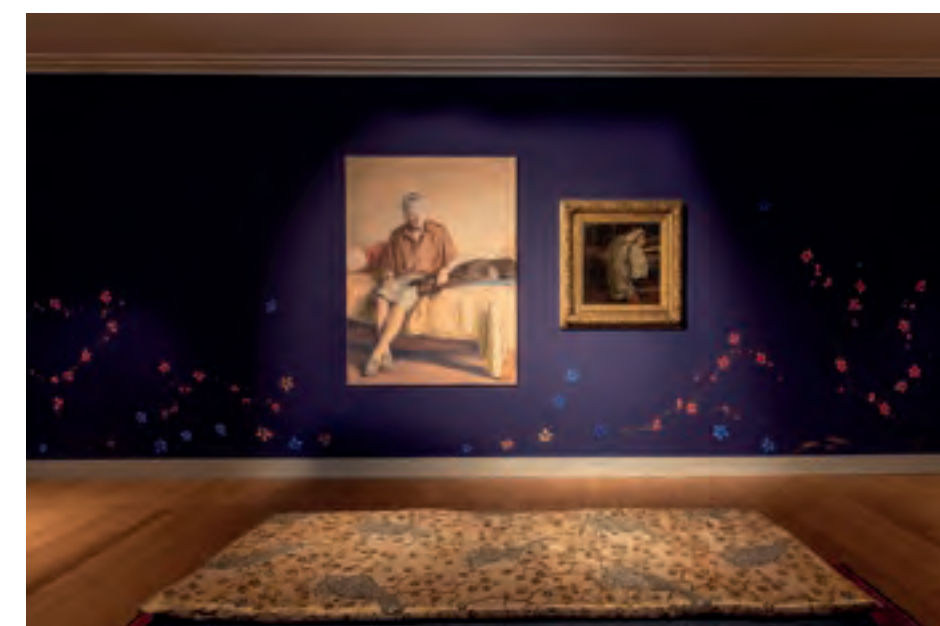
“Is het hun dromerige blik, hun houding? Of toch de locatie, het bed en de divan waarop beiden poseerden? De komende weken kun je er zelf naar op zoek. In Zutphen, waar Geestje en Liesbeth wel degelijk een match vormen, maar ook in elf andere musea...”

De Twentsche Courant Tubantia, 20 juli 2023

*Match 1 op 1 met het Rijksmuseum,
01.07.2023 t/m 03.09.2023*

Afgelopen zomer toonden twaalf musea een topstuk uit het Rijksmuseum zij aan zij met een topstuk uit de eigen collectie. In elke provincie een perfecte match – een intieme ontmoeting van twee meesterwerken. Van persoonlijke portretten en aangrijpende scènes tot huiselijke taferelen en een liefdeskoppel. Musea Zutphen kozen voor een match van het ‘Meisje in Witte Kimono’ van George Breitner uit het Rijks met het Portret van Liesbeth Wezelaar-Dobbelman door Arie Schippers uit de collectie van Museum Henriette Polak. De werken hingen dicht naast elkaar in een Japans aandoende setting met donkerblauwe muren met

handgeschilderde bloemenranken. De bezoeker kon plaatsnemen op een gestoffeerde zitbank met referenties aan de bedden op de beide schilderijen om te genieten van deze perfecte match. Twaalf schrijvers hebben de ontmoetingen onder woorden gebracht in het boek Match. Voor Zutphen was dit schrijver en (de Volkskrant) journalist Stefan Kuiper. De organisatie van Match was in handen van de stichting M6 in nauwe samenwerking met het Rijksmuseum en met Gerard de Kleijn als projectleider namens M6 en partnernusea.

Museum Henriette Polak

Tussenwereld – Toine Moerbeek (1949), De Etalage, 07.10.2023 t/m 25.02.2024

Spannende kunstwerken vol verwijzingen, fantasie en symboliek werden afgewisseld met ruimtelijke schilderijen waarin gespeeld werd met perspectief en reliëf. Toine Moerbeek (1949) heeft een geschoolde achtergrond, beheerst de technieken en heeft een unieke en herkenbare stijl ontwikkeld. Hij vindt veel inspiratie in diverse kunstenaars en schrijvers en bezit enorm veel kennis op het gebied van kunstgeschiedenis, literatuur en religie. Dit alles vormt een onuitputtelijke bron voor zijn bijzondere oeuvre waarvan Museum Henriette Polak een klein deel toonde.

“Daarom, bij wijze van ongevraagd kijkadvies en hand in eigen boezem: laat *Frans Hals* deze winter *Frans Hals* en ga eens naar Toine Moerbeek in Museum Henriette Polak...”

De Volkskrant, 20 december 2023

Altijd in Beweging – Theo Beerendonk (1905-1979), 21.10.2023 t/m 31.12.2023

In een tweeluik van tentoonstellingen in Zutphen en Deventer werd een overzicht van het werk van Theo Beerendonk getoond. Museum Henriette Polak concentreerde zich op de figuratieve periode en in het Museum EICAS (Deventer) lag de nadruk op het abstracte werk van deze veelzijdige kunstenaar. Alhoewel beide musea en hun tentoonstellingen afzonderlijk te bezoeken waren, had een bezoek aan beide plaatsen zeker een meerwaarde.

MUSEUM HENRIETTE POLAK
’s Gravenhof 4, Zutphen, www.museumzutphen.nl

MUSEUM EICAS
Nieuwe Markt 23, Deventer, www.eicas.nl

Kunstenaar Toine Moerbeek schonk het schilderij 'Dame voor het uitzicht' (1995) aan Museum Henriette Polak.

Presentaties Auditorium

De Andere Kant,
22.02.2023 t/m 04.04.2023

De afgelopen twee jaren werkten Fennanda en Wilma Eleveld aan een bijzonder vormgegeven boek. In beelden, dialogen en poëzie belichten zij – als beeldend kunstenaar en dichter – hun tweeling-zijn. Het boek, dat in het najaar 2022 verscheen, is een poëtisch onderzoek: het verlangen naar 'wij' en het zien van 'ik en jij' in de dynamiek tussen mensen in het algemeen en tweelingen in het bijzonder. De collages en de gedichten uit het boek waren te zien in de presentatie.

Pakje Kunst,
07.04.2023 t/m 07.05.2023

Kunst uit de automaat: sinds de jaren '70 kent Nederland kunstautomaten. Voor een klein bedrag kan iedereen een echt kunstwerkje uit een automaat trekken. In de Zutphense 'Pakje Kunst'- automaat zaten kunstwerkjes van 22 lokale kunstenaars en hun groter werk was te zien in ons Auditorium. En bezoekers konden ook, voor twee twee-euromunten, een kunstwerkje mee naar huis nemen, want de 'Pakje Kunst'-automaat stond er ook.

Eind Goed – Examenexpositie 2023,
24.06.2023 t/m 02.07.2023

In 2023 vond de jaarlijkse eindexamenexpositie voor de zevende keer plaats. Alle 6 de middelbare scholen deden mee, inclusief het nieuwe Kompaan College. De expositie werd geopend door onze directeur Paulo Martina samen met de wethouder van onderwijs Jasper Bloem. 100 gasten waren hierbij aanwezig in de sfeervolle museumtuin. In totaal kwamen er 758 bezoekers naar Eind Goed '23. Deze succesvolle expositie kreeg veel aandacht in de media en een lokale winkel kocht zelfs het werk van een leerling.

De opening van de examenexpositie 'Eind Goed'

Activiteiten en arrangementen

Naast presentaties werd het Auditorium actief gebruikt als locatie voor de verschillende activiteiten en arrangementen. In 2023 waren er de openingen van de tentoonstellingen 'In het oog – 100 jaar Fotografencollectief De Zutphense', 'Voor alles: Kleur – Bob Buys (1912-1970)', 'De Hertog en de Hanze. Zutphen in de late middeleeuwen', 'I'M A BIRD NOW - Edith Meijering (1962-2022)', 'Tussenwereld – Toine Moerbeek (1949)' en 'Altijd in Beweging – Theo Beerendonk (1905-1979)'. Er vonden educatieve workshops en kindercolleges plaats; ook werden er 4 lezingen, 7 workshops en een 'Meet & Greet' bijeenkomst georganiseerd. Daarnaast was het Auditorium één van de locaties tijdens de evenementen van onze partners, zoals Nationale Archeologiedagen, Zutphen Openluchtfilm festival, Open Monumentendag, Museumnacht Zutphen en Nederlands Poëziefilm festival.

Voor educatieve activiteiten, zie pagina 24

Uitgelichte activiteiten

Meet & Greet – de maquettebouwer Constant Willems, 22.10.2023

De maquettebouwer Constant Willems werkte vijf jaar lang aan Zutphen in 1485 in schaal 1:500. Het eindresultaat was te bewonderen in de tentoonstelling 'De Hertog en de Hanze'. Tijdens deze Meet & Greet sessie was er gelegenheid om de maquettebouwer te ontmoeten en te horen hoe dit bijzondere project was voltooid. De Meet & Greet werd georganiseerd in samenwerking met het Erfgoedcentrum Zutphen in het kader van de Maand van de Geschiedenis.

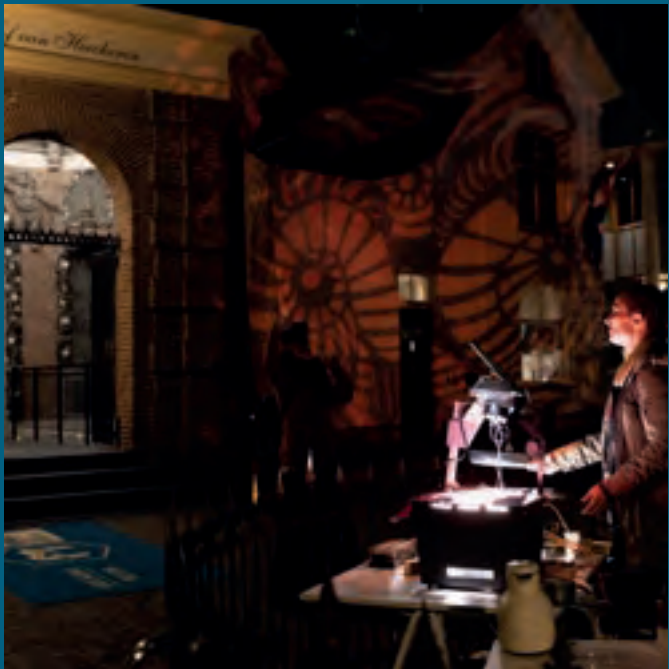
Zutphen Openluchtfilm festival

Vier zomeravonden werden de tuinen van Musea Zutphen en Dat Bolwerck omgetoverd tot Openluchtbioscoop en werden er films getoond die aansloten bij de thema's van de tentoonstelling in Dat Bolwerck 'Fabulous Monsters' (De Schaduw van Jung) en twee tentoonstellingen in Musea Zutphen: Match in Museum Henriette Polak (Intimiteit) en 'De Hertog en de Hanze'. Zutphen in de late middeleeuwen in Stedelijk Museum Zutphen (De Hanze). Alle vier avonden waren uitverkocht. In de Museumtuin werden de films 'In The Mood For Love' en 'Unter den Brücken' vertoond.

Museumnacht Zutphen

Tijdens de eerste Museumnacht Zutphen sloegen de Bibliotheek, Dat Bolwerck, Luxor Theater, Stedelijk Museum Zutphen, Muzehof, Woest Oost en InZutphen de handen ineen en zorgden voor een gevarieerd programma van dans, cabaret, muziek en theater. Ook openden verschillende monumenten hun deuren. Het Stedelijk Museum Zutphen lanceerde tijdens de Museumnacht een nieuwe app waarin Augmented Reality en geschiedenis samenkwamen. Schaduwkunstenaar Angela Vissers sneed speciaal voor die avond stencils met het thema Hanzesteden uit papier. Ze projecteerde de stencils met overhead projectoren op de buitenmuren van het museum waar de bewegende beelden een schemerwereld vormden. De speedtour 'Hanzetijd in een handtas' - een analoge tiktok tour door het museum door het duo Noot en Naat - was een enorm succes. Ook danste JUST / GIRLS hiphop in het Stedelijk Museum Zutphen. De dansers lieten zich inspireren door de tentoonstelling 'De Hertog en de Hanze'. Daarnaast gaf Vocal Groep Notes een concert in het Auditorium. Het was een geslaagde avond: ruim 300 mensen van alle leeftijden bezochten het museum en we kregen veel positieve reacties van het publiek.

Kindercollege

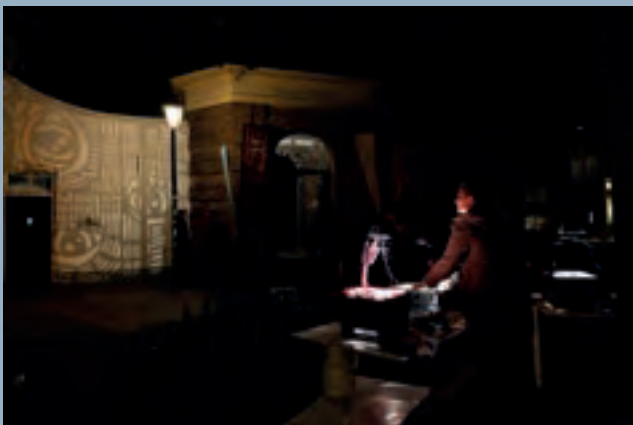
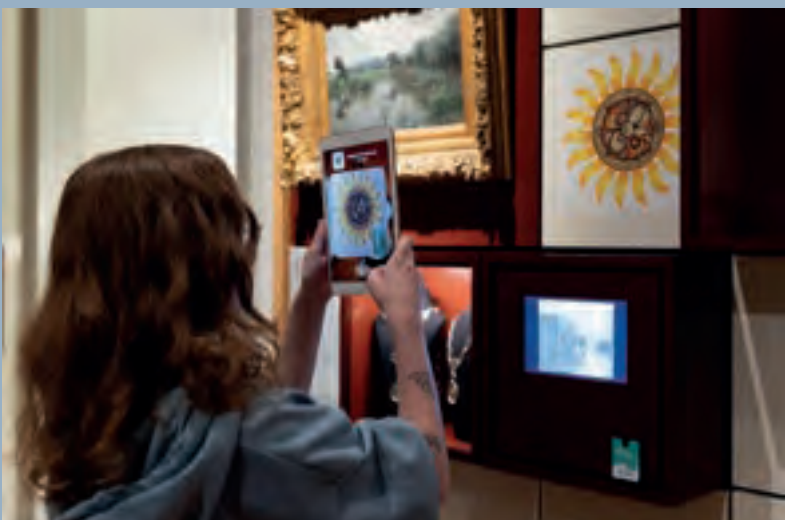
Open Monumentendag

Archeologiedag

De 'Ridders van Gelre' openen de tentoonstelling 'De Hertog en de Hanze'

Entreegelden en bezoekersaantallen

Het was een mooi jaar met in totaal 78.604 bezoeken. De bezoekersaantallen trekken aan t.o.v. 2019, 2020 en 2021. De trend van 2022 werd voortgezet met in maart 7.339 bezoeken en in augustus 7.852.

Er werden in 2023 acht tentoonstellingen georganiseerd met als gevolg veel ombouwperiodes. Dit resulteerde in een kleine dip van de bezoekersaantallen. De tentoonstellingen ‘I’M A BIRD NOW – Edith Meijering’ en ‘Match 1 op 1 met het Rijksmuseum’ zorgde voor een toename van het aantal bezoeken. In het vierde kwartaal waren er 18.161 bezoeken (+ 16% t.o.v. 2022 met 15.599 bezoeken).

Zaalverhuur

In 2023 gaf de Vrije Academie 2 reeksen cursussen van 8 lessen. Cursus Zutphenkunde werd drie keer gegeven (de cursus bestaat uit 6 lessen en een examen). In het Auditorium is de Taxatiedag Heritage Auctions Europe gehouden. Verder vonden in het Auditorium een aantal lezingen plaats.

De Museumtuin was twee avonden opengesteld voor Zutphen Openluchtfilm festival (samenwerking met het Luxor Theater). Ook werd de tuin verhuurd voor een privéfeest.

Winkel

De museumwinkel profiteert mee van de goede bezoekersaantallen.

Er zijn veel boeken over Gelderland en Zutphen verkocht en daarnaast vooral sieraden, souvenirs en schrijfwaren: dit past bij de senioren, die op vakantie zijn in de meimaand. De nieuwe zilveren sieraden, sjaals en cadeauartikelen lopen goed. Tijdens de tentoonstelling ‘Voor alles – kleur: Bob Buys’ vlogen de ansichtkaarten en boeken van Bob Buys als broodjes over de toonbank. De museumkaarten, die in 2022 voor een gereduceerde prijs waren ingekocht, worden goed verkocht.

De winkel toont goede resultaten met een gemiddelde omzet per bezoeker van € 2,32, een gemiddelde omzet van € 26.902,00 per kwartaal en een totaalomzet van € 107.609. Het is € 5.976 meer dan in 2022.

De kleine marge van de museumkaarten drukt op de gemiddelde marge van de inkoop.

Bezoekers schrijven in ons gastenboek:

‘Super mooi museum, ogen uitgekeken bij de maquette van de binnenstad van Zutphen’.

‘Een heel mooi museum dat ook leuk is voor kinderen, erg leerzaam!’

‘Vreugde en ontspanning bij het zien en beleven van de tentoonstellingen in een roerige tijd’.

‘Ik was er nog nooit geweest, maar een zeer aangename ontdekking, dit museum. Ik ga reclame maken’.

Musea Zutphen heeft zich in 2022 doelen gesteld (Bedrijfsplan 2022-2025) waar ook op het gebied van PR & Marketing gedurende het jaar aan gewerkt is. Daarnaast is er vanuit een nieuw PR en Marketing team dat gevormd is in het eerste kwartaal van 2023 een transitieperiode begonnen naar een nieuwe aanpak met enkele nieuwe focuspunten.

Strategische communicatieaanpak

Er is gewerkt aan een werkwijze met een strategische aanpak, waarbij de over te brengen boodschap, doelgroepen, stakeholders en communicatiedoelen centraal staan en leiden tot de in te zetten mediamix en planning. Vaste afspraken op het gebied van geprinte advertenties maken plaats voor maatwerk en een bredere mediamix. Per project wordt er op deze manier kritisch gekeken naar passende middelen om het juiste publiek te bereiken. Of het nou gaat om een wisseltentoonstelling, een workshop of de positionering als Kidsproof museum.

Vernieuwde huisstijl

Er is een start gemaakt aan het vernieuwen van de huisstijl van beide Musea. Na zeven jaar is het tijd de beeldmerken op te frissen om mee te kunnen gaan met de tijd en ook aan te sluiten bij jongere doelgroepen. Ook is kritisch gekeken naar de merkarchitectuur. Het gebruik van drie logo's en drie namen (Musea Zutphen, Stedelijk Museum Zutphen en Museum Henriette Polak) wekt verwarring op bij publiek. Vanuit de vernieuwde huisstijl verdwijnt Musea Zutphen naar de achtergrond en wordt het vooral gebruikt voor Business 2 Business en interne communicatie. De twee musea krijgen een eigen merkpersoonlijkheid die duidelijk bij dezelfde familie horen, maar toch een eigen, passende uitstraling hebben.

Inclusie

Om te zorgen dat er met communicatie uitingen zo veel mogelijk mensen aangesproken worden en zo min mogelijk mensen worden buitengesloten is er een aantal stappen gezet:

- voor om het vernieuwen van foto en video materiaal;
- voor Engelstalige beteksting in de Musea en online;
- vernieuwde publieksenquêtes/bezoekersonderzoek;
- op het gebied van toegankelijkheid;
- samenwerkingen voor het bereiken van specifieke doelgroepen.

Online

Musea Zutphen is actief op drie socialmedia platforms: Facebook, Instagram en LinkedIn. In 2023 zijn we gestopt met Twitter (X) en momenteel onderzoeken we de mogelijkheden die een nieuw socialmedia kanaal Threads (Meta) te bieden heeft.

Vanwege de toenemende digitale informatiestroom, die mensen overspoelt, hebben we besloten om minder berichten op Facebook en Instagram te plaatsen en informatie met vaste rubrieken te structureren: activiteit, collectie, tentoonstelling, nieuws, foto van de dag, educatie. Daarnaast publiceren we steeds meer videoberichten op Instagram, het zorgt voor een groot bereik.

De samenwerking met Google Grants ging in 2023 door. De resultaten van alle campagnes zijn positief. De belangrijkste parameters zijn flink gestegen ten opzichte van 2022: we kregen 83.626 impressies (+ 41%), 11.790 klikken (+12,4) en 1.856 conversies (+53,26%) in totaal. Van alle tentoonstellingen, die in 2023 werden georganiseerd is de campagne van het project Match (M6 en het Rijksmuseum) het meest succesvol geweest: het heeft 8.314 impressies en 708 klikken gegenereerd.

De website is in 2023 aangepast: op de hoofdpagina kunnen bezoekers zien welke wisseltentoonstellingen er momenteel in de musea zijn; door op de banner te klikken, krijgen ze uitgebreide informatie over de tentoonstelling. De aankomende evenementen zijn ook beter te vinden: ze staan bovenaan op de pagina 'Activiteiten'. Het aantal weergaven en gebruikers op de website is respectievelijk 365.000 en 112.000.

In 2023 verschenen er 295 berichten (+7,3% ten opzichte van 2022) in de pers, het bereik hiervan was 22 miljoen (Media Web monitoring). Journalisten worden regelmatig uitgenodigd voor de openingen van de tentoonstellingen; sinds 2023 organiseren we persbijeenkomsten en dit formaat zullen we verder ontwikkelen.

Samenwerkend sterker

Samenwerking heeft op allerlei niveaus en met meerdere partners plaatsgevonden en met groot succes.

a. De wisseltentoonstelling 'Match', georganiseerd vanuit de samenwerkende musea later M6, tijdelijk uitgebreid tot M12, en het Rijksmuseum, was qua bezoekers, publiciteit en het behalen van doelen van het Rijksmuseum en de afzonderlijke musea succesvol.

b. Er is op het gebied van communicatie nauw samengewerkt met Museum EICAS voor de dubbeltentoonstelling 'Altijd in Beweging – Theo Beerendonk'.

c. In 2023 zijn er twee succesvolle landelijk samenwerkingen doorgezet gericht op kinderen en jeugd, die beiden helaas zijn opgeven. MuseumJeugdUniversiteit is na de collegereeks in het voorjaar om financiële redenen genooddaakt op te heffen. Musea Zutphen heeft de collegereeks onder eigen naam voortgezet om de vraag naar kindercolleges te kunnen blijven bedienen. Het initiatief Kidsproof vanuit Museumvereniging is wegens

het behalen van haar doelen eind 2023 opgeheven. Stedelijk Museum Zutphen heeft het Kidsproof predicaat voor 2024 nog mogen ontvangen en blijft zich profileren als kidsproof-museum, maar er wordt geen extra exposure meer aangegeven vanuit de Museumvereniging. Wel blijven zij alle activiteiten gericht speciaal voor kinderen aanprijzen en kunnen we daarin wel rekenen op exposure.

d. Er nieuwe samenwerkingen op het gebied van programma en PR en Marketing in Zutphen aangegaan, namelijk de eerste editie van Zutphen Openluchtfilm (filmfestival in de binnentuinen van Musea Zutphen en Dat Bolwerck i.s.m. filmhuis Luxor Theater en Dat Bolwerck) en de eerste editie van Museumnacht (in samenwerking met o.a. Zutphen Promotie, Woest Oost, Muzehof, Dat Bolwerck, de Bibliotheek Zutphen en Luxor Theater).

e. Hiernaast hebben we met meerdere partners samengewerkt (zie Bijlage I).

Educatie & Participatie

Onderwijs

Bijna 2.000 leerlingen hebben ons museum bezocht in 2023. Dat is een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar, en nieuwe scholen en doelgroepen werden aangetrokken. Samenwerkingen voor maatschappelijke opdrachten werden verkend met het Technasium (Het Eligant Lyceum) en met het mbo (Aventus). Studenten van het hbo (HAN University of Applied Sciences) werkten samen met Educatie aan aanbod voor de Museumnacht.

Basisonderwijs

In 2023 hebben we 1.440 basisschoolleerlingen ontvangen van 11 verschillende scholen uit Zutphen en omstreken. Dat waren 58 schoolbezoeken voor 6 verschillende museumlessen. Soms werd er een les op maat gemaakt voor een thema van school (boekdrukkunst) of voor een evenement (The Big Draw Festival). Speciaal voor het Hanzejaar werd de museumles 'In de voetsporen van Henric' geactualiseerd en uitgebreid met Hanze-elementen.

Voortgezet onderwijs

Het bezoek van het voortgezet onderwijs (vo) is dit jaar weer iets toegenomen. In totaal bezochten 511 middelbare scholieren van 8 verschillende scholen het museum. Ook wisten nieuwe scholen en doelgroepen ons te vinden. Zo kwam de Internationale Schakelklas (ISK) met anderstalige leerlingen en een vluchtelingenachtergrond voor een kennismaking met de Nederlandse taal en cultuur. Ook leerlingen met een meervoudige handicap van vrijeschool De Lans bezochten ons museum voor het eerst. Deze doelgroepen hebben onze aandacht binnen de missie en Code Diversiteit & Inclusie. Doorgaans werden de museumlessen voor vo op maat gemaakt en gekoppeld aan (wissel)tentoonstellingen ('De Hertog en de Hanze') en schoolvakken, zoals Nederlands,

geschiedenis, archeologie en filosofie.

Een school uit Zwolle volgde een eerste filosofieles in Museum Henriette Polak, en wil daar jaarlijks voor terugkeren. Niet geregistreerd zijn de spontane schoolbezoeken aan Eind Goed '23.

Educatieve activiteiten

Hieronder staan educatieve activiteiten die in 2023 in het museum plaatsvonden. Alle hadden een connectie met de wisseltentoonstellingen, de vaste collectie of een evenement.

Workshops

In totaal zijn er 17 workshops georganiseerd, voor jong en oud en voor diverse doelgroepen, gekoppeld aan de collectie. De workshops hadden een creatieve insteek en vonden veelal binnen plaats, maar ook was er een florale tekenles en kookworkshop 'Eten in de Hanzetijd' in de museumtuin.

Speurtochten en audiotours

De vernieuwde schoolles 'In de voetsporen van Henric' werd voor particuliere, jonge bezoekers ingezet. En het speurtochtboekje 'Kruip in de huid van de Archeoloog' werd aangepast en opgefrist.

Er zijn 10.808 audiotours beluisterd in 2023 en dat waren er ruim 800 meer dan vorig jaar. Het ging om de Nederlands-, Engels-, en Duitstalige audiotours bij de vaste collecties van beide musea, en de Muntschat-tour voor kinderen en 'Dichter bij Polak'. Deze laatste audiotour werd in het voorjaar feestelijk gelanceerd en bevat 20 gedichten. Voormalig stadsdichter Otteline van Panthaleon van Eck maakte deze als ode aan de collectie van Museum Henriette Polak en er werd een publicatie bij uitgebracht.

iPad-games

Deze was tijdelijk uit de roulatie door een technische storing. Een nieuwe iPad-game de Hanzequest werd i.s.m. studenten van de HAN ontwikkeld voor het Hanzejaar en de Museumnacht. Deze zal waarschijnlijk na deze pilot verder doorontwikkeld worden.

Rondleidingen

Er vonden dit jaar 45 rondleidingen plaats door vaste collectie en wisseltentoonstellingen. Dit is inclusief 6 gratis instap-rondleidingen bij 'De Hertog en de Hanze'. Enkele rondleidingen waren aangepast aan een specifieke doelgroep zoals mensen met dementie of met een vluchtelingenachtergrond. Daarnaast waren er nog gratis flitsrondleidingen in de Museumweek.

Deelname aan educatieve activiteiten i.s.m. derden

Ook in 2023 participeerde Musea Zutphen in educatieve activiteiten van partners. Daarbij was

er altijd een haakje naar onze collectie. Over het algemeen werden de activiteiten goed bezocht. De openluchtfilms animeerden de museumtuin en het theaterfestival Oeverloos vulde de Cour met ademloos publiek. De eerste editie van de Museumnacht was een daverend succes.

- Museumweek
- Archeologiedag
- Zutphen Openluchtfilm in de Museumtuin
- IJsselbiënnale
- Open Monumentendag
- Theaterfestival Oeverloos
- Big Draw Festival
- Hanzejaar
- Museumnacht
- Nederlands Poëziefestival
- Gelredag

Museumcolleges en lezingen

In het voorjaar werd er weer een kindercollegereeks georganiseerd onder de vlag van de MuseumJeugdUniversiteit. Toen dit landelijk initiatief werd opgeheven, zette het Stedelijk Museum Zutphen de kindercolleges zelfstandig voort. De uitverkochte voorjaarsreeks stond in het teken van de gerestaureerde Globe en de najaarsreeks had het thema Hanze, met een speciaal hiervoor ontwikkeld handelsspel. Voor volwassenen werd er een college gegeven over de Globe. Ook vonden er diverse lezingen plaats bij de tentoonstelling 'In het Oog' i.s.m. fotocollectief De Zutphense, en bij de tentoonstelling 'I'M A BIRD NOW', met werken van Edith Meijering.

Diversiteit en inclusie

Hierboven werden al rondleidingen en museumlessen genoemd die op maat waren gemaakt voor mensen met dementie, met een meervoudige handicap of met een vluchtelingenachtergrond.

Aanbod

Zoals al gemeld, is bestaand aanbod geactualiseerd en nieuw aanbod ontwikkeld, zoals een iPad-game, audiotour en Hanzespel.

De vitrine met vondsten door kinderen werd nieuw leven ingeblazen, heropgericht en hernoemd. In de lente werd deze frisse vitrine Jeugdschatten, in bijzijn van de pers, feestelijk onthuld door de 12-jarige hobby-archeoloog Tibbe. Nadien gaf hij als junior-rondleider een rondleiding door het Stedelijk Museum Zutphen. Zijn schatten kregen veel aandacht in de lokale en landelijke media.

Kidsproof-predicaat

In 2022 werd het Stedelijk Museum Zutphen door de Museumvereniging voor het eerst bekroond met het predicaat Kidsproof museum. Deze werd in 2023 bestendigd toen het museum Kidsproof 2024 werd verklaard.

Zutphen- en Gelrekunde

In 2023 coördineerden we, namens het Gilde-Zutphen, drie maal de populaire cursus Zutphenkunde. In totaal volgden dit jaar 81 deelnemers de cursus, waaronder de burgemeester van Zutphen en het MT van de Musea. De cursus vindt plaats in het Auditorium, dat hiervoor 21 keer werd verhuurd. Voor de coördinatie en de lessen, gegeven door de conservator stadsgeschiedenis, en de zaal ontvangen de musea een passende vergoeding. Het Erfgoedcentrum Zutphen levert de overige docenten (Archeologie en RAZ). De examenavond wordt steeds feestelijk afgesloten in het Museumcafé.

Collectiebeheer

Ontzamelen collectie Museum Henriette Polak

In het voorjaar van 2023 is het project 'ontzamelen collectie Museum Henriette Polak' succesvol afgerond. Het verkrijgen van een subsidie van het Mondriaanfonds in 2021 was een mooie kans om de collectie de gewenste kwaliteitsimpuls te geven en onze depotvoorziening toekomstbestendiger te maken.

Met als doel 50 objecten uit de schilderijencollectie van Museum Henriette Polak te selecteren en te ontzamelen, hebben we met de herplaatsing van 121 objecten binnen de museale sector dat doel ruimschoots bereikt. Het betreffen schilderijen maar ook werken op papier. Bij enkele kunstenaars is er namelijk voor gekozen om hun gehele oeuvre binnen onze collectie mee te nemen in de herwaardering.

Daarnaast zijn 3 objecten retour naar de kunstenaars en 5 bruiklenen retour naar de bruikleengever of erven daarvan. Van 4 werken hebben we besloten om deze, bij gebrek aan een geschikte herplaatsing, in eigen collectie te houden. De overgebleven werken van onze selectie worden geschonken aan Ontferd Goed. Daar kan een ieder laagdrempelig een kwalitatief hoogwaardig stukje kunst aanschaffen.

Digitalisering en conservering negatievencollectie

In februari bleek dat er in december '22 een raadsbesluit is geweest ten aanzien van de digitalisering van de beeldcollecties waarvan de gemeente de rechten beheerd. Dit heeft ons er toe gebracht om te starten met het schrijven van een digitaliseringsplan. Conclusie is dat 100% digitalisering een te kostbare aangelegenheid is en de huidige situatie van het op aanvraag digitaliseren gehandhaafd blijft. Een cursus foto identificatie is gevolgd om de berging van de foto's en negatieven te kunnen verbeteren.

Samenwerkingen

Erfgoedportal

Door diverse redenen waren nieuwe data en aangepaste data niet te zien op het Erfgoedportal. Na de overstap naar Collections is het nu ook weer mogelijk om de data van het Stedelijk Museum te uploaden naar het Erfgoedportal.

Eligant Lyceum

In het voorjaar zijn de eerste contacten gelegd met het Eligant Lyceum voor het vak Onderzoeken en Ontwerpen (O&O). In december hebben 18 leerlingen van de 3^e klas ons museum bezocht zodat ze goed voorbereid aan hun opdracht 'ontwerp een duurzame schilderijverpakking voor Musea Zutphen' konden beginnen.

Huisvesting en Facilitaire Zaken

Facilitaire Zaken heeft in 2023 een intensief jaar doorgemaakt en zich flink ontwikkeld. Naast de uitbreiding van het vrijwilligersbestand is ook de formatie iets uitgebreid zodat er zowel op operationeel als beleids- en kwaliteitsgebied meer slagkracht ontstond. De ombouwperiode in mei-juni was erg intensief, de tentoonstellingen 'De Hertog en de Hanze', 'I'M A BIRD NOW - Edith Meijering' en 'Match' vroegen een zeer grote inspanning vanuit Facilitaire Zaken in verband met al het benodigde klus- en schilderwerk. Voor het afronden van het schilderwerk voor 'Match' is de hulp ingeroepen van

een schildersbedrijf. Deze samenwerking beviel goed, en is voortgezet in ombouwperiodes hierna wanneer de beschikbare tijd voor schilderwerk krap was.

Gebouw en tuin

In 2023 is bij de gemeente Zutphen de definitieve beslissing genomen om de reeds lang besproken aanpassingen op veiligheidsgebied aan het Hof van Heeckeren door te gaan voeren. De uitvoering zal in twee stappen plaatsvinden. De eerste in januari en februari 2024, afronding in mei 2024.

In 2023 is begonnen met een intensievere aanpak van het tuinonderhoud. De tuin had na jarenlang met uitsluitend dagelijks onderhoud ook groter onderhoud nodig. Een hovenier heeft zowel grond als schelpengrind op diverse plaatsen opgehoogd en het plantenbestand vernieuwd. Hiernaast is besloten om een bestraat tuinpad in de museumtuin aan te laten leggen om zowel de route naar de entree duidelijk te maken als de vervuiling in het museum door ingelopen vuil en grind sterk terug te dringen.

Er is begonnen aan een verbeteringsslag van het schoonmaakonderhoud van de musea, essentieel voor behoud van de collectie en de kwaliteit van de bezoekersomgeving. Een gespecialiseerd adviesbureau heeft een uitgebreide schoonmaakcontrole uitgevoerd en

een schoonmaakprogramma geadviseerd wat verder met het schoonmaakbedrijf zal worden uitgewerkt.

Kantoorautomatisering

Begin 2023 is overgestapt van desktops naar laptops en een Microsoft365 omgeving. Hiermee wordt de gegevensopslag eenduidiger en beter geborgd en stelt het medewerkers in staat tot plaatsonafhankelijk werken.

Veiligheid

In 2023 is overgestapt op een nieuwe opleider voor de Bedrijfshulpverlening (BHV)-trainingen tot tevreden van de BHV'ers van Musea Zutphen. De BHV-ploeg is op sterkte en de trainingen worden voortaan op locatie in het museum gegeven, geheel toegespitst op onze praktijk.

In 2023 is ook begonnen met voorlichting op veiligheidsgebied aan zowel medewerkers als vrijwilligers. Dit is begonnen op BHV-gebied, in het najaar is hier ook informatie over omgaan met activisme in musea bijgekomen. Ontwikkeling van voorlichting, training en oefening op veiligheidsgebied zal vanaf 2024 dan ook op een breder gebied dan alleen BHV plaatsvinden.

Financieel resultaat en resultaatbestemming

De musea hebben in 2023 een jaar achter de rug met een groot financieel tekort dat resulteert in een negatief jaarresultaat. Het tekort is voor het overgrote deel te wijten aan externe, door de organisatie niet voorziene oorzaken. Als gevolg van de Coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn er grote uitschieters in hogere kosten in energielasten en inflatie (in 2022: 11% en in 2023 : 10,3%; bron CBS inclusief energiekosten). Deze kosten werden onvoldoende gecompenseerd door de indexatie van de subsidie van de gemeente (2022: 1,4% en 2023: 2,5%). Tevens zijn in 2023 de personele kosten sterk gestegen door:

- 1. te moeten voldoen aan een verplichte CAO stijging van 5% en een structurele maandelijkse verhoging van € 100 bruto per maand.
 - 2. door het aanpassen van de salarissen door het jaar heen aan de Fair Practise / Fair Pay Code.
- Nieuw aangenomen personeel moest daardoor hoger worden ingeschaald dan begroot, dit naast de krapte op de arbeidsmarkt die ook voor hogere inschaling zorgt. Daarnaast was het met de uitloop van het hoge ziekteverzuim in het eerste kwartaal nog noodzakelijk om extra zzp-ers inzet te hebben. Dit heeft geleid tot een hogere kostenpost van ruim € 50.000. Een andere reden voor het negatieve resultaat is het aantal bezoeken dat lager was dan de jaren ervoor. Dit was verwacht omdat de programmering van het jaar minder incidentele bezoeker trok.

Tegenover de meerkosten staat dat het Mondriaanfonds de corona compensatiesubsidie van € 60.000 volledig heeft uitgekeerd. De Vereniging Vrienden Musea Zutphen heeft daarnaast € 1500 beschikbaar gesteld voor de aankoop van 1 werk van Edith Meijering. Ook is er een schenking geweest van € 10.000 van Hetty Heyster.

Dit is in een bestemmingsfonds ondergebracht waarbij collectiebeheer dit kan inzetten.

Ook heeft de gemeente een gedeeltelijke compensatie gegeven voor de energiekosten. Deze was echter niet toereikend genoeg om de gestegen energiekosten op te kunnen vangen.

De organisatie heeft zoveel als mogelijk was tussentijds bijgestuurd en bezuinigd om zo het negatief resultaat te beperken. Stichting Musea Zutphen rondt 2023 af met een nadelig saldo van € 184.431. Dit bedrag komt ten laste van het weerstandvermogen en het restant van de overige reserves. De Stichting Musea Zutphen heeft bij de verzelfstandiging per 2018 van de gemeente € 125.000,- meegekregen als buffer om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen. Het grootste risico voor de continuïteit van de bedrijfsvoering betrof tot nu toe langdurige uitval van personeel. De gestegen inflatie met als gevolg hogere loonkosten en materiële kosten en daartegenover een achterblijvende indexering van de subsidie diende zich bij het opstellen van de begroting 2023 al als nieuw risico aan. Omdat het grootste deel van het verlies komt door het verschil tussen verplicht gestegen kosten en niet meestijgen van de subsidie van de gemeente wordt het negatieve resultaat ten laste gebracht van de weerstandsreserve. Hierdoor is het weerstandvermogen gedaald naar € 0. De overige reserves zijn daarnaast gedaald naar een negatief saldo van € 99.064.

Balans per 31-12-2023

Na resultaatbestemming

		€	€	€	€
Vlottende Activa:					
Vorraden	Handelsgoederen	37.408		27.525	
Vorderingen	Debiteuren	45.785		2.074	
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	27.073		40.360	
	Overige vorderingen en overlopende activa	77.586		146.878	
Liquide middelen	Bank	315.282		494.072	
	Paypal	85		0	
	Kas	3.320		5.277	
	Gelden onderweg	0		391	
TOTAAL ACTIVA		506.521		716.577	
PASSIVA					
Eigen vermogen:			€	€	
Weerstandvermogen			0		111.492
Bestemmingsreserve Hetty Heyster fonds			10.000		0
Bestemmingsreserve Hof van Heeckeren			22.161		22.161
Overige reserves			-99.064		-16.125
Voorzieningen:					
Voorziening onderhoudskosten			50.527		67.420
Voorziening inventaris kantoor en inrichting musea			291.000		242.500
Voorziening jubileumuitkeringen			5.463		4.640
Kortlopende schulden:					
Crediteuren			81.949		82.986
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	Loonheffing		30.088		40.518
Overige schulden			63.131		35.202
Overlopende Passiva	Nettoloon		0		11.133
	Nog te betalen facturen		51.536		46.275
	Vooruitontvangen subsidies		0		0
	Ontzamelproject Mondriaanfonds		0		8.375
	Corona compensatie Mondriaanfonds		0		60.000
TOTAAL PASSIVA			506.521		716.577

Staat van baten en lasten per 31-12-2023

BATEN	Realisatie	2023	Begroting	2023	Realisatie	2022
Reguliere eigen baten:	€	€	€	€	€	€
Entreegelden kassa		366.896		417.250		420.342
Arrangementen en activiteiten		19.578		15.500		21.469
Verhuur		4.362		7.500		1.455
Museumwinkel		77.978		75.000		95.316
Schenken en legaten		10.000				
Overige bijdragen		22.690		7.500		12.202
Onderwijs		9.970		8.500		7.153
Bijdragen derden		22		20.000		27.765
Subsidiebaten:						
Subsidie Gemeente Zutphen		1.108.700		1.108.685		1.085.674
Subsidie JBO provincie Gelderland						32.000
Subsidie JBO Mondriaanfonds						31.000
Subsidie JBO Prins Bernhard Cultuurfonds		52				7.500
Subsidie Mondriaanfonds ontzamelen collectiebeheer		8.375				33.300
Subsidie gemeente Zutphen De Hertog en de Hanze		39.600				
Subsidie gemeente Zutphen Museumnacht		10.000				
Steunmaatregelen Corona:						
Steunmaatregelen Corona (Mondriaanfonds)		60.000				6.225
Steunmaatregel energiekosten		20.745		91.000		
TOTAAL BATEN		1.758.968		1.750.935		1.781.401
LASTEN	€	€	€	€	€	€
Personeelslasten:		1.068.009		924.557		946.669
Overige bedrijfslasten:						
Huisvestingskosten		445.437		421.200		365.967
Educatiekosten		15.007		15.000		2.000
Kantoorkosten		79.663		41.300		45.042
Tentoonstellingen		50.734		73.500		81.347
PR		66.572		67.000		76.929
Kosten bedrijfsvoering		106.996		138.150		119.837
Collectiebeheer		37.757		50.000		78.929
Winkel		61.244		30.000		64.255
Arrangementen		13.197		4.000		11.166
TOTAAL LASTEN		1.944.616		1.764.707		1.792.141
Bijzondere Baten en Lasten		1.217		0		-1.713
RESULTAAT		-184.431		-13.772		-12.453
Resultaatbestemming:						
Weerstandsvermogen		-111.492				
Bestemmingsreserve Hetty Heyster fonds		10.000				
Algemene reserve		-82.939		-13.772		-12.453

Begroting 2024

De begroting voor 2024 is geen nulbegroting. In overleg met de gemeente is besloten om samen te kijken naar wat een realistische begroting is, waarbij beide partijen zich inzetten om te komen tot een nul resultaat. In onderstaande tabel staat het resultaat na de inzet van de Musea Zutphen. Het negatieve resultaat is voorgelegd aan de gemeenteraad, die inmiddels besloten heeft om voor 2024 een extra eenmalige subsidie van € 136.894 toe te wijzen. Afgesproken is dat de opgebouwde scheefgroei van de afgelopen jaren tussen kostenstijging en subsidie-indexering onderwerp van gesprek is voor de nieuw te maken meerjaren afspraken over 2025 – 2028. Ook de correctie van de opgebouwde verliezen worden in deze periode gecompenseerd.

Begroting 2024	Debet	Credit
	€	€
Totaal Personeelskosten	1.034.477	
Totaal Huisvestingskosten	401.675	
Totaal Bureaukosten	113.000	
Totaal Facilitaire zaken	66.932	
Totaal Tentoonstellingen	92.000	
Totaal Collectiebeheer	45.900	
Totaal Educatie	31.700	
Totaal PR & Marketing	93.000	
Totaal Museumwinkel	68.000	
Totaal Arrangementen	-	
Totaal projecten	204.000	
Totaal Baten		2.013.790
Totaal	2.150.684	2.013.790
Resultaat		-136.894

Projecten:

Binnen de totale exploitatie van 2023 zoals hierboven waren er 2 gesubsidieerde projecten die hieronder in wat meer detail worden weergegeven.

Hertog en de Hanze

KOSTEN	Begroting €	Realisatie €
Totaal tentoonstellinginrichting	32.000	
Totaal educatie en overige activiteiten	8.500	
Totaal PR en Marketing	8.000	
Totaal tentoonstelling Musea Zutphen	48.500	32.536
Totaal vijf satelliettentoonstellingen Erfgoedcentrum	12.600	3.900
Totaal mobiele Erfgoedtentoonstelling	7.500	5.645
Totaal Erfgoedcentrum	20.100	9.545
TOTAAL KOSTEN	68.600	42.081
BESCHIKBARE BUDGETTEN		
Totaal Musea Zutphen (Stedelijk Museum)	29.000	
2. Erfgoedcentrum Zutphen	10.000	
Totale inbreng eigen middelen	39.000	
TOEGEKENDE SUBSIDIE		
Musea Zutphen	19.500	
Erfgoedcentrum	10.100	
	29.600	

Het Project Hertog en de Hanze heeft in dit jaar een subsidie opgeleverd van € 19.500 voor Musea Zutphen. Hieronder staat een overzicht van de gemaakte kosten.

De redenen waarom niet alle budgetten lijken te zijn gebruikt zijn de volgende:

- Een deel zijn personele lasten die niet op het project geboekt zijn.
- Een deel van de kosten zoals het professionaliseren van het Hanzespel worden in 2024 gemaakt.
- Omdat in de tijdlijn de subsidietoezegging met de daarbij opgelegde korting uit de pas liep, konden gewenste dure bruiklenen niet worden verkregen. Ook de vervangende stukken waren daardoor te laat. De tentoonstelling is daarom anders ingericht dan oorspronkelijk bedacht.

Museumnacht

TOTAAL KOSTEN	Begroting €	Realisatie €
Totaal alle partners	21.611	
Totaal Musea Zutphen	2.389	
Totaal Museumnacht alle partners	24.000	
MUSEA ZUTPHEN ZONDER PARTNERS		
Overhead	689	689
PR & Marketing	500	584
Openstelling en extra kosten	1.200	1.600
Totaal Musea Ztuphen	2.389	2.873
BESCHIKBARE BUDGETTEN		
Subsidie Musea Zutphen	10.000	10.000
Subsidie Woest Oost	11.000	11.000
Opbrengsten kaartverkoop	3.000	5.070
Totale inbreng eigen middelen	24.000	26.070

Het project Museumnacht was een samenwerking met meerdere partijen waar Musea Zutphen de penvoerder voor is geweest. Het totale project is gefinancierd waardoor geen eigen inbreng vanuit Musea Zutphen nodig was. Vanuit de verantwoording van Musea Zutphen zijn er meer kosten gemaakt dan begroot. We hebben gekozen om extra te investeren in geld en uren.

Personeel & Organisatie

Musea Zutphen – het Stedelijk Museum Zutphen (erfgoed) en Museum Henriette Polak (kunst) worden geëxploiteerd door de zelfstandige rechtspersoon Stichting Musea Zutphen, die een meerjarige subsidierelatie onderhoudt met de gemeente Zutphen.

Organisatievorm

Stichting Musea Zutphen werd tot 1 juli bestuurd volgens het bestuur-directiemodel. Op 1 juli is door een statutenwijziging zoals gepland over gegaan naar een Directeur-bestuurder – Raad van Toezicht model. Stichting Musea Zutphen is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Bestuur t/m 1 juli / vanaf 1 juli Raad van Toezicht:

Agnes Wolbert, voorzitter
Sjaak Scholten, lid
Jan Blaak, lid
Esther Bánki, lid

Het bestuur ontvangt een vergoeding voor gemaakte onkosten en vacatiegeld (max. € 750,- per jaar voor de voorzitter en max. € 600,- per jaar voor bestuursleden).

Personeel

Directie / Directeur-bestuurder

Paulo Martina

Medewerkers

Er waren eind 2023 19 medewerkers in dienst inclusief de directeur - bestuurder. Er werd hiernaast tijdelijke ondersteuning en/of vervanging (tijdelijke contracten, inhuur en detachering) door 4 personen (gemiddeld 0,5 fte) ingezet. Volgens de Fair Practice Code, die we als prestatieafspraken hebben met de gemeente Zutphen, is de tijdelijke inhuur in 2023 sterk verlaagd en, waar nodig,

omgezet in dienstverbanden. Het Mondriaan Fonds heeft de parttime projectmedewerker ontzamen bij Collectiebeheer gefinancierd, welke in het begin van het jaar 2023 is afgerond. Er is een sterke daling van het ziekteverzuim gedurende het jaar naar gemiddeld iets boven de 6%. De daling werd bereikt door het afronden van verzuimperiodes langer dan 2 jaar.

De arbeidsvoorwaarden van de directeur en medewerkers zijn conform de Museum CAO. In 2023 is het functieboek geüpdatet en waar nodig zijn de salarissen aangepast volgens de Fair Practice Code. Dit jaar is het ‘Sociaal Plan t.b.v. de Verzelfstandiging’ nog van toepassing voor het personeel dat van de gemeentelijke organisatie naar de Stichting is overgegaan.

Stichting Musea Zutphen is gecertificeerd leerwerkbedrijf, dat biedt leerwerkplaatsen voor beroepsopleidingen in de richtingen grafische vormgeving, communicatie en marketing en collectiebeheer.

Vrijwilligers

We kunnen niet zonder onze vrijwilligers. We zijn heel blij met de hulp van meer dan zeventig vrijwilligers, die zich op bijna alle gebieden inzetten. In 2023 zijn we met 71 vrijwilligers gestart, verdeeld over elf werkgroepen:

Collectie

1. Beheer & Behoud
2. Registratie
3. Fotocollectie
4. Jo Spiercollectie
5. Muntencollectie
6. Prentencollectie

Educatie, activiteiten & front-office

7. Educatie
8. Publieksmedewerkers (balie/winkel/suppoosten)
9. Publieksgroep

Technische ondersteuning & onderhoud

10. Facilitaire Zaken/techniek
Het gericht adverteren voor vrijwilligers Facilitaire Zaken en tuinonderhoud heeft haar vruchten afgeworpen; de bezetting is van drie naar zes personen toegenomen bij Facilitaire Zaken in 2023. De samenstelling van het team is zeer divers, zowel in leeftijd als capaciteiten, wat ten goede komt aan de sfeer en dynamiek in het team.
11. Tuin
Ook het tuinteam heeft twee nieuwe aanwinsten. Doordat deze uitbreiding relatief laat in het jaar tot stand is gekomen, is de inzet nog beperkt geweest. Voor 2024 betekent dit wel dat de tuin uitgebreide aandacht en zorg zal krijgen.

Er worden regelmatig activiteiten georganiseerd voor de vrijwilligers, zoals rondleidingen door de tentoonstellingen, uitjes, Bitterballenborrel en een kerstbijeenkomst.

In 2023 hebben we voor de vrijwilligers online roosteren ingevoerd. We doen dit met de online applicatie ‘Het Rooster’. Dit geeft een helder overzicht, waardoor er minder tijd besteed hoeft te worden aan plannen en roosteren.

Marion van Iperen, vrijwilliger collectiebeheer

“Soms duik ik boeken en publicaties in om meer over een object en kunstenaar te weten te komen. Informatie die ik dan ook in de databank opneem. Dan kan ik zo een flinke poos aan het lezen en zoeken zijn. Het hele digitale systeem van collectiebeheer is eigenlijk de administratie van het bezit van de Musea Zutphen. Als de conservatoren een tentoonstelling willen opzetten dan kunnen zij in deze databank alles vinden van hun gading.”

Didi van Waudenberg Hamstra, tuinvrouw

“In het begin was er heel veel onkruid dat vanwege het ontwerp er lastig uit te trekken was. Nu snoei ik vooral de planten om de witte steentjes goed zichtbaar te houden.”

Bestuur

In het voorjaar van 2023 zijn Helga van der Enk, Marieke Gitz en Johanna Prick teruggetreden als bestuursleden van de Vrienden van Musea Zutphen. Vanaf maart bestond het bestuur uit de volgende personen:

Paul Valk, voorzitter

Loes Kooij, penningmeester en ledenadministratie

Lia van Rijen, secretaris en activiteiten

Sascha Adema, PR en activiteiten

Hans La Rose, vice voorzitter (terugtreidend) en websitebeheerder

Daarnaast wordt het bestuur voor ICT ondersteund door Berry Nooren

Het bestuur heeft veel zaken opgepakt in 2023: Allereerst is er met grote steun van Berry Nooren een nieuwe website gelanceerd en daarachter een heel nieuw softwareprogramma, waarmee de vereniging in de cloud kan werken en een enorme modernisering door kan voeren.

Ten tweede is er veel aandacht gegaan naar het versterken van ons netwerk. Samenwerken en kennismaken met alle geledingen van Musea Zutphen en ook de landelijke Vereniging van Vrienden Musea.

Ten derde waren er ook inhoudelijke vraagstukken, zoals het voorstel om de aankoopprocedure iets meer te stroomlijnen in tijd en vragen over privacy en AVG.

Activiteiten

Vrienden café

In 2023 startte Paulo Martina als directeur. In het eerste Vrienden café vertelde hij op ons verzoek iets meer over zichzelf en zijn aantreden als nieuwe directeur Musea Zutphen.

Op 5 juli hield Gerdien Verschoor een lezing over het leven van Margot van Hasselt en het schilderij dat Martin van

Monnickendam van haar maakte. Het schilderij werd in 2022 met een bijdrage van de vrienden gerestaureerd.

Excursies

Op 11 april 2023 bezochten de Vrienden de tentoonstelling van Jan Frearks van de Bij in het Museum Dr8888 in Drachten. Reisleider was Paulo Martina, directeur Musea Zutphen en oud-directeur van Dr8888.

Op 4 oktober gingen we naar Scheveningen. Na een bezoek aan Panorama Mesdagh kregen we een rondleiding bij het werk van Henri Moore in Museum Beelden aan Zee.

Rondleidingen

In de zomerperiode organiseerden we twee rondleidingen. Christiaan te Strake verzorgde de rondleiding bij de tentoonstelling ‘De Hertog en de Hanze’. Bij de andere zomerrondleiding nam Lian Jeurissen ons mee langs het kleurrijke en confronterende werk van Edith Meijering in de solotentoonstelling ‘I’M A BIRD NOW’.

Burenbezoek

Bezoek bij de burens vond plaats op 7 november in het kader van de dubbeltentoonstelling van Theo Beerendonk ‘Altijd in Beweging’. In Zutphen gaf Paulo Martina een rondleiding over het figuratieve werk van Beerendonk. Daarna ging een clubje vrienden met de trein naar Museum EICAS in Deventer. Daar volgde een rondleiding langs het abstracte werk van Beerendonk uit de periode na W.O. II. Een bijzonder tweeluik en een verrassende kennismaking met Eicas als museum voor abstracte kunst.

Jubileum

Op 7 december vierden we als Vriendenvereniging het 60-jarig bestaan. Er waren bubbels & slingers, cello muziek van de leerlingen van de muziekschool, een jubileumuitgave en drie prachtige lezingen over verleden, heden en toekomst. Willem Sprengers sprak over de overgang van Pictura naar Vrienden in 1963. Christiaan te Strake vertelde wat er gedaan wordt met de bijdragen van de vrienden aan de hand van de restauratie van de Globe van Langren. Paulo Martina blikte vooruit op de minder vanzelfsprekende toekomst van de kunstsector en de Musea in Nederland en hoe de belangrijke rol van Vrienden wellicht nog belangrijker wordt.

Financiële bijdrage aan de Musea

Ook in 2023 heeft het bestuur een financiële bijdrage geleverd aan de Musea. Een verzoek daartoe wordt allereerst getoetst aan de uitgangspunten en criteria van het collectiebeleid van de Musea. Vaak wordt slechts een deel van de bijdrage beschikbaar gesteld waardoor andere subsidiegevers aangezet worden ook een bijdrage te leveren. In 2023 hebben de Musea slechts éénmaal een verzocht om een bijdrage, waarbij de VVMZ het volledige bedrag voor zijn rekening genomen heeft. Het betrof een aanschaf van een werk van Edith Meijering ‘Portret van een Poedel in Roze (zonder titel)’. Met de aanschaf van dit werk beschikt Museum Henriette Polak over tien werken van deze Zutphense kunstenaar, die in tijd haar hele oeuvre omspannen.

Onderlinge contact

Voor het onderhouden van contacten met de Vrienden

beschikken we over een vernieuwde website. We besteden veel aandacht aan het actueel houden van deze site. Daarnaast verschenen vijf nieuwsbrieven met informatie over diverse onderwerpen en uitnodigingen voor de diverse activiteiten. Het verzenden hiervan hebben we in de loop van het jaar meer in eigen beheer genomen.

Ledenaantal

Het bestuur zet in op een stabiel vriendenbestand, maar liever nog groei van het aantal leden. We zijn ervan overtuigd dat meer vrienden het draagvlak binnen de Zutphense samenleving vergroot en we een substantiëlere bijdrage kunnen leveren aan de Musea als daar een beroep op wordt gedaan. Om meer leden te kunnen werven zijn we gestart met meer PR en directe werving. We hebben daarvoor de samenwerking met de museumprofessionals gezocht. Met een nieuwe flyer onder de arm hebben we ook potentiële nieuwe vrienden ontmoet bij diverse bijeenkomsten, zoals de diploma-uitreikingen Zutphenkunde (voorjaar en najaar), de introductiebijeenkomst voor nieuwe inwoners Zutphen en bij een burendag in Noorderhaven. Daarnaast is het gelukt om met het 60-jarig Jubileum aandacht te trekken van de lokale media en stond er een uitgebreid artikel in Contact. Eind december 2023 telde de vereniging 614 leden. Op de ALV van maart 2023 hebben we besloten de contributie per 1 januari 2024 te verhogen met € 2,50 per persoon. De contributies worden daarom € 25,- voor een individueel- en € 37,50 voor een duo-lidmaatschap. Hiermee hopen we de financiële basis iets te versterken.

Tenslotte

Het bestuur van de Vrienden waardeert het enorm dat directie, medewerkers en vrijwilligers van Musea Zutphen steeds weer mooie tentoonstellingen weten te verzorgen en constructief meedenken en meewerken met de activiteiten van de vrienden.

Bijlage I – Samenwerkingspartners

Lokaal

- Basisonderwijs (Cultuurconvenant Zutphen)
- De Bovenkamer
- Buddy to Buddy
- CO (Directieoverleg zes culturele basisinstellingen, voorheen Zudocku)
- Cultuurplatform Zutphen
- Erfgoedcentrum Zutphen (Archeologie, Archief, Monumentenzorg & Musea)
- Erve Eme
- De Bieb
- Dat Bolwerck
- Fotografencollectief 'De Zutphense'
- Gilde Zutphen
- Hampshire hotel 's Gravenhof
- Hanzehof
- Historisch Genootschap Zutphen
- IJsselbiënnale
- Jolande Withuis
- Kunstenaars (professioneel en amateur)
- Luxor Theater
- Muzehof
- Odensehuis
- Open Monumenten Comité Zutphen
- Stadsgidsen Zutphen
- Stichting Dichter bij Zutphen
- Stichting Promotie Zutphen/VVV
- Stichting Walburgiskerk Zutphen
- Vereniging Vrienden Musea Zutphen
- Voortgezet onderwijs: Baudartius College, Vrijeschool Zutphen, Vrijeschool De Lans, Het Stedelijk en Isendoorn College, Kompaan, Praktijkonderwijs, Internationale Schakelklas
- Woest Oost
- Zutphense media divers

Provinciaal / Regionaal

- EICAS, European Institute for Contemporary Art and Science, Deventer
- Erfgoed Gelderland
- Gelderland Grensland

- Go Short
- HAN University of Applied Sciences
- Hanzesteden Marketing
- Kidsgeluk in de Achterhoek
- Musea Achterhoek
- Omroep Gelderland
- Ridders van Gelre
- Stadsavontuur Zutphen
- Stichting Achterhoek Toerisme

Landelijk

- ArcheoHotspot
- AVROTROS, programma 'Nu te Zien!'
- Consortium stadsmusea i.s.m. Breda University of Applied Sciences
- Helikon
- Maand van de Geschiedenis
- Musea Bekennen Kleur
- Museumvereniging
- Oeverloos festival
- Platform Cultuur Locaties
- Poëziefilm Festival
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
- Rijksmuseum
- Stichting Otto B. de Kat
- Stichting De zes samenwerkende musea in Nederland (naast Musea Zutphen zijn dat het Westfries Museum in Hoorn, Gemeentemuseum het Hannemahuis in Harlingen, het Markiezenhof in Bergen op Zoom, Museum Gouda en het Limburgs Museum, Venlo)
- The Big Draw
- VriendenLoterij
- Vrije Academie

Internationaal

- Project: Hansestädte/Hanzesteden: Entdecken, was uns verbindet/ Hanzesteden/Hansestädte: Ontdekken, wat ons verbindt Musea en erfgoedinstellingen in Gelderland, Overijssel, Limburg, Nordrhein-Westfalen, o.l.v. LVR-Niederrheinmuseum Wesel Duitsland

En particuliere en private bruikleengevers, landelijk, regionaal en lokaal.

Bijlage II – Bruiklenen

Langdurige bruiklenen inkomend

We hebben 4 nieuwe langdurige bruiklenen aan de collectie kunnen toevoegen.

Kortdurige bruiklenen inkomend

Voor de tentoonstellingen sloten we in totaal 34 kortdurende overeenkomsten af met evenzoveel bruikleengevers met in totaal 202 werken.

Kortdurige bruiklenen uitgaand

We leenden aan de volgende 4 musea werk uit: Stadsmuseum Harderwijk, Stedelijk Museum Vianen, Stichting Gelderse kerken, Anno Stadsmuseum Zwolle.

Bijlage III – Aanwinsten, overdrachten en restauraties

Schenken

Stedelijk Museum Zutphen: 9 schenkingen van in totaal 22 objecten

Museum Henriette Polak: we ontvingen 15 schenkingen met in totaal 47 werken

Aankopen met dank aan de Vereniging Vrienden Musea Zutphen

Museum Henriette Polak: Portret van een Poedel in Roze (zonder titel) door Edith Meijering, 1998, acryl op doek

Eigen aankopen Musea Zutphen

Museum Henriette Polak:

- Zelfportret Jan Mensinga, 1948, olieverf op doek
- Portret van Willem den Ouden door Jan Sierhuis, 1952 olieverf op doek
- Logo-ontwerp van De Kring door J. Sjollema 1954, aquarel
- Boten in haven door Bob Buys, 1950 aquarel
- Bull eye door Edith Meijering, 2018, aquarel
- Zelfportret in tegenlicht Willem den Ouden, 1998, olieverf op paneel

Restauraties

- Zilveren filigraan kistje schoon laten maken door Julia Leunge.
- Diverse lijsten op laten knappen voor diverse tentoonstellingen door Marieke Lubberding
- Schilderij van Wilhelmina uit een ereboog die in de Spitaalstraat hing om haar te eren is met een gift van 1000 euro uit het op te heffen fonds Martens van Sevenhoven presentabel en stabiel gemaakt (scheuren en gaten gerepareerd en schoongemaakt) door Han Boersma.

Robert Schilten repareerde de Kaspool stoelklok.

Bijlage IV- Tentoonstelling ‘De Hertog en de Hanze. Zutphen in de late middeleeuwen’. Project rapportage

Het Stedelijk Museum Zutphen, het Erfgoedcentrum Zutphen en de erfgoedlocaties binnen de gemeente Zutphen stelden zichzelf met dit (tentoonstellings-)project onder andere de volgende doelen:

- Door middel van tentoonstellingen een breed publiek laten kennismaken met het grote historische belang van de periode van de Hanze (late middeleeuwen: 1200-1550). Het erfgoed én het middeleeuwse decor van de stad Zutphen zelf zijn daarbij bij uitstek geschikt om dit zo belangrijke historische verhaal te vertellen.
- Door samen te werken met het onderwijs dit belangrijke thema onder de aandacht brengen van scholieren - via een uitbreiding van hun curriculum (aanpassing ‘In de voetsporen van Hendrik’ en met speciale activiteiten als de kindercolleges van MuseumJeugdUniversiteit, die in het Stedelijk Museum Zutphen al enige tijd met groot succes plaatsvinden.
- Door samenwerking met museale en andere culturele partners, verspreid over de stad en het land, is een sterker verhaal gebracht en daarmee is een groter én breder, nieuw publiek in de gemeente Zutphen te bereiken. Onder andere bij de Satellietpresentatie en de invulling van de Mobiele Erfgoed Tentoonstelling is dit ook buiten het museum te zien. Dit is zoveel mogelijk gerealiseerd.

- Bezoekers aan onze stad en musea, cultuurliefhebbers en toeristen, hebben de rijkdom en de verhalen uit de middeleeuwen in Zutphen gezien en gehoord, en gezien wat Zutphen zo’n bijzondere plaats laat zijn binnen de Hanze en het Hertogdom Gelre en Zutphen.

Doordat de financiële bijdrage van de gemeente (via Zutphen Promotie) Hanzejaar 2023 uiteindelijk bijna de helft minder werd dan verwacht, hebben we op alle aspecten moeten bezuinigen. Zo is de inrichting van de tentoonstelling versoberd, maar zijn de bijzondere bruiklenen wel doorgegaan en er is niet ingeleverd op de inhoud van de tentoonstelling. Wel is er minder uitgegeven aan educatie. Publiciteit lag voor het grootste deel bij Zutphen Promotie. Echter de overgebleven educatieve elementen, zoals de aangepaste Hanzespeurtocht en de MuseumJeugdUniversiteit waren een succes. Wat de publiciteit betreft is er meer dan van tevoren gedacht meegelift op de centrale publiciteit van het Hanzejaar Zutphen 2023 en de gezamenlijke publiciteit met andere Hanzesteden, waaronder Zwolle, Deventer, Kampen en Doesburg. Dit heeft uiteindelijk ook zijn vruchten afgeworpen met name in het aantal bezoekers van buiten de regio. Financieel rapportage: zie pagina 38

Bijlage V - Museumnacht Zutphen in het kader van 24-uur Hanze

800 jaar Hanze: gisteren, vandaag en de toekomst

Dit zijn de negen Hanzesteden die samen 800 jaar Hanze in 2023 uitgebreid vierden: Deventer, Doesburg, Elburg, Harderwijk, Hasselt, Hattem, Kampen, Zutphen en Zwolle. Al eeuwen verbonden door een gezamenlijk verhaal, uitblinkend in bedrijvigheid en gastvrijheid. Elk met een eigen gezicht, samen de Hanzesteden.

Het Hanzejaar 2023 was een ode aan de Hanze, het Middeleeuwse handelsnetwerk, dat rijkdom en handelsgeest naar de steden bracht. Op het programma stonden Hanze-activiteiten op het gebied van kunst, muziek, cultuur, educatie, erfgoed, sport en economie. Om het aanbod van de negen Hanzesteden met elkaar te verbinden en spreiding van bewoners en bezoekers te bewerkstelligen, was er een overkoepelend programma opgesteld. Dit betrof activiteiten die plaatsvonden in alle steden of in enkele steden, maar met betrokkenheid van alle steden. Een van de drie plannen voor het overkoepelende programma was het concept 24-uur Hanzesteden onder de noemer Museumnacht Hanzesteden. Het concept is geïnspireerd op 24-uur Amsterdam en vond voor het eerst plaats tijdens het jubeljaar Amsterdam 2013.

24-uur Hanzesteden: Museumnacht Zutphen pakt uit!

24-uur Hanzesteden was een uitgelezen kans om alles wat de Hanzesteden te bieden hebben in 24 uur te ervaren. Participanten presenteerden zich op een bijzondere manier aan bestaande en nieuwe doelgroepen. Ondernemers en de culturele wereld werkten samen om dit thema tot een succes te maken. Voor alle leeftijden was er wat te beleven.

Omdat het Stedelijk Museum Zutphen en het Erfgoedcentrum de centrale tentoonstelling organiseerden (‘De Hertog en de Hanze’), leek het voor de hand te liggen dat Musea Zutphen de penvoerdersrol op zich zou nemen om de programmering van alle grote culturele partners onder te brengen.

De activiteiten waren verspreid over verschillende locaties. De locaties (en deels aanvragers) die van toepassing waren op dit projectplan zijn: Luxor Theater, de Bibliotheek in de Broederenkerk, Dat Bolwerck, Musea Zutphen, Woest Oost en Centrum voor de Kunsten Muzehof. Helaas viel Theater Hanzehof & Buitensociëteit op het laatst af, maar ze zullen wel volop meedoen in de volgende editie. Daarnaast deed InZutphen het verbindende buitenprogramma en Het Gilde was ondersteunend bij alle monumenten die voor de gelegenheid de deuren openden.

Doelgroep

Onze doelgroep was breed, van bewoners uit de regio tot bezoekers uit de Randstad. Wel hadden we een focus op de jeugd, vandaar het idee van een museumnacht. De pilot diende ook als basis te worden opgevat voor een jaarlijks terugkerend evenement waarbij deze versie in het teken stond van de Hanze. Omdat het zo succesvol was krijgt het in 2024 een vervolg.

Programma

Een kleine greep uit het programma:

Luxor Theater – In het Luxor Theater werd een film in het filmhuis afgespeeld. Het programma bestond uit een mix van filmfragmenten (uit speelfilms, documentaires, found footage) met live geïmproviseerde muziek.

Dat Bolwerck – Onder de noemer Spelen met water bracht Dat Bolwerck de internationaal bekende kunstenaar Jólán van der Wiel. Speciaal werd de tentoonstelling 's avonds en 's nachts opengesteld en mysterieus uitgelicht. Ook vonden er verschillende workshops plaats en live muziek.

Muzehof – Muzehof deed mee met een aantal koren die optraden op vier verschillende locaties in het centrum van Zutphen: Musea Zutphen, Dat Bolwerck, Bibliotheek en Luxor Theater.

Hanzehof – helaas was dit onderdeel afgelast. Het eindfeest zou hier plaats vinden.

Bibliotheek – de Bibliotheek programmeerde zelf niets, maar stelde wel haar prachtige locatie beschikbaar.

Musea Zutphen - Musea Zutphen liet een schaduwspel op de gevel d.m.v. lichtprojecties zien. Dit werd gecombineerd met muziek. Daarnaast ontwikkelden we een Hanzespel, er werden speciale rondleidingen gegeven en een dansgroep trad op in de museumzalen (georganiseerd door Woest Oost).

Woest Oost organiseerde op bijna elke locatie een evenement.

Conclusie

- De eerste editie van de Museumnacht Zutphen was een groot succes. Er kwamen bijna 5.000 mensen op af, waarvan ruim 300 in Musea Zutphen.

De evaluatie leverde ook het een en ander op voor de volgende edities zoals:

- kortere activiteiten voor grotere doorloop;
- zorgen voor eindfeest en genoeg activiteiten die gewoon door kunnen lopen;
- kaartverkoop tot later (sloot al om 21.00 uur) laten plaatsvinden.

Bijlage VI – Nevenfuncties bestuur en directie

Bestuur

Agnes Wolbert Voorzitter RvT Jeugdbescherming Regio Amsterdam (JBRA)
Bestuurssecretaris Herenboeren Zutphen

Jan Blaak Gepensioneerd
Bestuurslid/ penningmeester Stichting Energiebank Zutphen

Sjaak Scholten Gepensioneerd

Esther Bánki Directeur Van 't Lindenhoutmuseum, Nijmegen

Directie

Paulo Martina Voorzitter Commissie BiS-Musea Raad voor Cultuur
Lid Integrale adviescommissie Kunstraad Groningen
Lid Raad van Toezicht Theaterfestival Boulevard
Presentator AvroTros Kunstprogramma Nu te Zien

Bijlage VII – Culturele Codes

Stichting Musea Zutphen onderschrijft de Gouvernante Code Cultuur (2019), de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

Governance Code Cultuur

Stichting Musea Zutphen past de acht principes en aanbevelingen uit de Governance Code Cultuur toe en doet hierover per principe verslag over in het jaarverslag.

1. Stichting Musea Zutphen voegt maatschappelijke waarde toe door kunst en cultuur te tonen in de musea, hier een educatief en toegankelijk randprogramma omheen aan te bieden en in de vorm van collectiebeheer te zorgen dat erfgoed bewaard blijft.
2. Stichting Musea Zutphen past de Governance Code Cultuur toe en rapporteert hierover in een openbaar beschikbaar jaarverslag.
3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op en vermijden belangenverstrengeling.
4. Directeur-bestuurder informeert de Raad van Toezicht over gang van zaken bij de stichting en over de prognoses. Dit is vastgelegd in het bestuursreglement.
5. Dagelijkse en algemeen leiding valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is ook in andere besturen/ bestuursvormen betrokken wat zorgt voor ruime bestuurlijke ervaring en een actueel inzicht in ontwikkelingen.

6. De bestuurder gaat verantwoord om met mensen en middelen. De Museum CAO wordt toegepast. Besloten is om een personeelsvertegenwoordiging op te richten en meer aandacht te geven aan de vertrouwenspersoon en haar functie. In de eind 2023 uitgevoerde RI&E zijn expliciet zowel medewerkers als vrijwilligers meegenomen. Het hieruit voortkomende Plan Van Aanpak zal naar verwachting een aantal concrete punten opleveren voor het verbeteren van de veiligheid van de werkomgeving en het welzijn van medewerkers en vrijwilligers. Waar van toepassing zullen deze ook opgenomen worden in het ARBO-beleid.
7. De Raad van Toezicht komt in de regel 5 keer per jaar samen en 1 keer per jaar vindt een zelfevaluatie plaats. Daarnaast komen tussendoor verschillende commissies samen, zoals de financiële commissie.
8. De wervingsprocedure van de Raad van Toezicht is openbaar. De deskundigheid van de leden van de Raad van Toezicht belegt een breed palet. De achtergronden van de leden liggen in de financiële sector, overheidssector en educatie en kunst & cultuur. Bij werving wordt gezocht naar aanvulling van de kennisgebieden (personele en juridische sectoren) en bij mogelijke vervanging wordt gezorgd voor waarborging van deze kennisgebieden. Bij werving wordt opzoek gegaan naar een zo divers mogelijke samenstelling waarbij voorrang wordt verlengd aan sollicitanten die hier aan bijdragen. In de toekomst wordt ook gekeken naar een junior lid.

Code Diversiteit & Inclusie

Op verschillende gebieden in de organisatie is Stichting Musea Zutphen actief bezig met het naleven van de Code Diversiteit en Inclusie, zoals programmering van wisseltentoonstellingen, tekstuele uitingen en fysieke toegankelijkheid van de Musea. De missie van Museum Henriette Polak is aangepast om binnen programmering niet enkel te richten op Nederlandse kunstenaars, maar om in de toekomst ook over de landsgrenzen heen te kunnen programmeren. Zo heeft Museum Henriette Polak in 2023 een samenwerking met de Afrikaanse kunstenares Virginia Chihota geïnitieerd waarbij beoogd wordt haar werken in 2025 tentoon te stellen. Ook in het randprogramma zijn er in 2023 activiteiten aangeboden voor specifieke doelgroepen, en is Stichting Musea Zutphen voornemens dit vast te houden dan wel uit te breiden. In 2023 zijn alle beschrijvingen in de digitale depots (Collectie Gelderland, Regionaal Archief Zutphen) aangepast aan de hand van Words Matter. Ook in promotionele uitingen wordt hiermee gewerkt. Daarnaast is een start gemaakt met inclusievere teksten in de musea, waarbij bijvoorbeeld naast Nederlandse toelichtingen ook Engelstalige toelichtingen worden gegeven bij wisseltentoonstellingen. In 2023 is de werkgroep 'Toegankelijkheid' gestart en zijn de eerste verbeteringen op het gebied van fysieke en informatieve toegankelijkheid en bereikbaarheid in de Musea aangebracht.

Stichting Musea Zutphen is zich ervan bewust dat er verbeterpunten zijn. Gestreefd wordt naar een meer diverse en meerstemmige samenstelling van het personeelsbestand. En al is er draagvlak binnen de organisatie en zijn er concrete stappen gezet, is er op dit moment nog geen heldere aanpak. Dit bleek tevens uit de nul-meting: toewijding scoort met een 3.2 het laagst. Stichting Musea Zutphen ziet het als een kans om te nemen stappen in kaart te brengen en de aanpak op het gebied van Personeel, Programma, Publiek en Partners te formuleren.

Fair Practice Code

Stichting Musea Zutphen onderschrijft de intenties en principes van de Fair Practice Code en de bijbehorende kernwaarden diversiteit, duurzaamheid, solidariteit, transparantie en vertrouwen. Een passende, eerlijke en rechtvaardige vergoeding zijn noodzakelijk voor een toekomstbestendige sector en Musea Zutphen is hier als aanbieder en werkgever verantwoordelijk voor.

Diversiteit – Op verschillende gebieden in de organisatie is zij actief bezig met het naleven van de Code Diversiteit en Inclusie, zoals programmering van wisseltentoonstellingen, tekstuele uitingen en fysieke toegankelijkheid van de Musea. Er wordt gestreefd naar een meer diverse en meerstemmige samenstelling van het personeelsbestand.

Duurzaamheid – Er wordt ingezet op een toekomstgericht beleid rondom werknemers. Zo wordt de Museum CAO gevolgd en is er ruimte voor scholing en ontwikkeling. Het functiehandboek is in 2023 bijgewerkt. In de eind 2023 uitgevoerde RI&E zijn expliciet zowel medewerkers als vrijwilligers meegenomen. Het hieruit voortkomende Plan Van Aanpak zal naar verwachting een aantal concrete punten opleveren voor het verbeteren van de veiligheid van de werkomgeving en het welzijn van medewerkers en vrijwilligers. Waar van toepassing zullen deze ook opgenomen worden in het ARBO-beleid. Gemeente Zutphen (eigenaar van pand) bezig met een onderzoek/plan voor verduurzaming van het pand.

Solidariteit – Stichting Musea Zutphen staat voor eerlijke vergoedingen. Honorariumrichtlijnen voor kunstenaars worden gevolgd. Eind 2023 is gestart met het vernieuwen van het inkoopbeleid waarin de Fair Practice Code wordt toegepast waar mogelijk. Een uitdaging hierin blijkt het o.a. het toetsen op Fair Practice bij opdrachtnemers in andere branches dan de cultuursector.

Transparantie – Stichting Musea Zutphen ziet het belang van openheid in beleid en uitvoering. Jaarverslagen van Stichting Musea Zutphen zijn openbaar toegankelijk via de website museazutphen.nl. Vanaf 2023 wordt hierin aandacht besteed aan de codes.

Vertrouwen – Stichting Musea Zutphen gaat zorgvuldig om met bronvermelding en beeldrechten van bruiklenen en de kunstwerken in de collectie. Hiervoor is onder andere een contract met Pictoright en worden waar mogelijk rechtstreekse afspraken met rechthebbenden gemaakt. In 2023 is Stichting Musea Zutphen in de vorm van een werkgroep vanuit de Museumvereniging betrokken bij een vernieuwing van het contract met Pictoright.

COLOFON

Samenstelling en eindredactie:

Team Musea Zutphen
Paulo Martina
Joost Brinkman
Agnes Wolbert
Jan Blaak
Zoia Necheporenko
Lisanne van Ewijk
Fiona de Heus

Vormgeving:
Foto credits:

Taff (Tom Affourtit)
Patrick van Gemert
Frank Mossink
Alexander Tromp
Raïssa Velders
en anderen

© Musea Zutphen, 2024

**MUSEA
ZUTPHEN**
IN HET
HOF VAN
HEECKEREN